

Šimkaičių seniūnijos kaimuose gimę ir gyvenę išymūs žmonės

1. **ANTANAITIS**. Kaimo inteligentas, turėjęs nuosavą biblioteką ir mokęs vaikus lietuviško rašto.
2. **ALFONSAS AUGAITIS** g. 1939-04-10 Naukaimyje. Iliustravo knygas, dailės albumus. Dirbo „Vagos“ leidykloje. Mirė 1990-04-07 Vilniuje, ten ir palaidotas.
3. **JONAS AMBRUKAITIS** g. 1938-08-25 Žvirblaukyje. 1964 m. baigęs Šiaulių pedagoginį institutą pradėjo dirbti institute lietuvių kalbos ir literatūros katedroje. 1973 m. apsigynė disertaciją, tapo defektologu. Profesorius. Parašė vadovėlių pagalbinėms mokykloms ir apie 80 mokslinių darbų.
4. **ANTANAS BACYS** g. 1879 m. Kalniškiuose. Žymus kaimo felčeris. Mirė 1947.
5. **GINTAUTAS BANAITIS** g. Šimkaičiuose. Žurnalistas. Gyvena ir dirba Marijampolėje.
6. **ANTANAS BARČAS** g. 1928-06-13 Paskynuose. Apie 1951 m. ištremtas į Sibirą už antitarybinę veiklą. 1956 m. reabilituotas. Grįžęs mokėsi muzikos mokyklose. Kauno dramos teatro aktorius. Mirė apie 1990 metus Kaune. Ten ir palaidotas.
7. **ČESLOVAS SIKSTAS BAUŽA** g. 1942-03-28 Vadžgiryje. Istorijos mokslų daktaras.
8. **DZIDAS BUDRYS** g. 1903-05-12 Paskynuose. Baigė Vilniaus universitetą. Profesorio universitete visuomeninių mokslų skyriuje. Apsigynė disertaciją ekonomikos mokslų kl. ir rašė politinės ekonomikos temomis knygas. Mirė 1971 m. Vilniuje ir palaidotas Antakalnio kapinėse.
9. **ALFONSAS BULOTAS** g. 1946 m. Išlaužo k. Prienu r. Kunigas, Jurbarko r. Sąjūdžio organizatorius, LR vyriausiasis kariuomenės kapelionas.
10. **JUOZAS DARGUŽAS**. Kunigas, lietuviško rašto puoselėtojas.
11. **ADELĖ ZAKSAITĖ – DARGINAVIČIENĖ**. Ilgametė Vilniaus pedagoginio instituto dėstytoja, docentė.
12. **BRONIUS DIRMAUSKAS (DIRMĖNAS)** g. 1912-02-07 Vadžgiryje. Poetas. Nuo 1944 m. gyveno JAV. Išleido du eilėraščių rinkinius: 1940 m. „Skambėk mano daina“ ir 1946 „Pavasaris ateina“. Mirė 1961-03-13 Čigagoje.
13. **PRANAS EIMUTIS** g. 1905 Antanavos k., Lietuvos karininkas, kaimo poetas, ilgaamžis. Mirė 2000 m.
14. **MONIKA GALBUOGIENĖ**. 1907-1988 Paparčiuose. Mokytoja, rezistentė, Vadžgirio mokyklos (1935) statybos fundatorė.
15. **STASYS GALBUOGIS**. 1904-1986 Paparčiuose. Vadžgirio mokyklos vedėjas, Vadžgirio mokyklos (1935) statybos fundatorius, išėivis.
16. **ROZALIJA GRABAUSKAITĖ** g. Vadžgiryje. Knygnešė.

17. **ANTANAS GEDMINAS** g. 1927-07-08 Pabebirvyje. Baigė Lietuvos dailės institutą, dailininkas. Sudarinėjo dailės albumus. Mirė 1978 m. Florencijoje, palaidotas Antakalnio kapinėse, Vilniuje.
18. **ONA GEDMINIENĖ** (Antano mama) g. 1902 Vadžgiryje. Pasakotoja papasakojusi ir užrašiusi 43 pasakas, 33 dainas, kelias sakmes. Pasakos išspausdintos leidinyje „Stebuklingas žodis“. Mirusi.
19. **GINTAUTAS GIEDRAITIS** g. 1956-11-11 Paskynuose. Baigė KKI. Irkluotojas. TSRS ir Lietuvos spartakiadų nugalėtojas. Išsikovojęs dalyvauti pasaulinėse varžybose Los Andžele. Dėl priverstinio dopingo naudojimo 1985 m. rugpjūčio mėnesį mirė Maskvoje. Palaidotas Vadžgirių kapinėse.
20. **JUOZAS GIRDZIJAUSKAS** g. 1935-07-10 Kalupiuose. Literatūrologas. Filologijos mokslų daktaras. Docentas Vilniaus universitete.
21. **VYTAUTAS GIRDZIJAUSKAS** g. 1930-04-19 Bulzgeniškiuose. Rašytojas.
22. **BENAS FAINŠTEINAS** g. 1947 Šimkaičiuose. Mokėsi Šimkaičiuose, Vadžgiryje. Menininkas. Nauja koncepcija ir technika paremti darbai (nau-hau): „Trys kaimo intelektualai šiaudinėmis skrybėlėmis“, „Imperija“, „Flora“, „Pažinimo medis“ ir kt. Gyvena Kaune.
23. **EUGENIJUS GAUČAS** (1947-1997) g. Kukūriškių k., Krakių valsč. Gydytojas terapeutas, poetas. Gyveno, dirbo ir kūrė Šimkaičiuose. Palaidotas Kalnujų kapinėse Raseinių r.
24. **ALBINAS GUDAVIČIUS** g. 1936 m. Kavolių k. Eržvilko parapija. Pedagogas – muzikas, vargonininkas. Gyvena Šimkaičiuose.
25. **ALEKSANDRAS FROMAS GUŽUTIS** gimė 1922-12-22 Raseiniuose, mirė 1900-08-21 Gongailiškiuose (dabar Aušgirių k., Jurbarko r.). Rašytojas, baigęs Kražių gimnaziją, dirbo raštininku Raseiniuose, Kaune. Palaidotas Girkalnyje, Raseinių r. Istorinių, mitologinių ir tautosakinių siužetų romantinio pobūdžio dramų autorius („Išgriovimas Kauno pilies 1362 m.“, „Eglė Žalčių karalienė“, „Gedimino sapnas“ ir kt.).
26. **ZAMALAITYTĖ – MOZURKIENĖ – GUDAVIČIENĖ** g. 1937 Antanavos k. Baigė Šiaulių pedagoginį institutą. Pedagogė (47 metus), visuomenininkė.
27. **EUGENIJUS IGNATAVIČIUS** g. 1935-05-08 Užraguvyje, dabar Paišlynys. Rašytojas.
28. **JARONIMAS IGNATONIS** g. 1902-03-14 Užraguvyje, dabar Paišlynio kaimas. Rašytojas. 1944 m. pasitraukė į užsienį. 1958 m. romaną „Ir nevesk į pagundą“, 1963 m. romaną „Lūžiai“. Mirė 1968-11-12 Čikagoje.
29. **JAKAITIS** g. Apolonovkos k., Šimkaičių valsčiuje. Kunigas. Dabar Šiaulių nšv. Apaštalu Petro ir Povilo bažnyčioje dekanas.

30. **ALBINAS VYTAUTAS JANUŠKEVIČIUS** g. 1935-02-01 Šiaulėnuose Radviliškio r. Apie 1940 metus su tėvais atvyko gyventi į Vadžgirį. Baigė Vilniaus universitetą užsienio kalbų fakultetą. Profesorius. Parengė užsienio kalbų ir mokymo metodikos vadovėlius.
31. **NAPALEONAS LUKOŠIUS** g. 1926-1999 Vanagiškiuose. Mokytojas, veteranas, buities muziejaus įkūrėjas Vadžgirio vidurinėje mokykloje.
32. **REGINA LUKOŠIENĖ** g. 1934 m. Kaune. Mokytoja veteranė Vadžgiryje, tautodailininkė. Mirė 2002 m.
33. **IZABELĖ LUKOŠIENĖ** g. 1933 m. Vadžgiryje, bibliotekininkė veteranė, aktyvi visuomenininkė kultūros ir meno srityse.
34. **ZENONA MASAITYTĖ** (1918-2003). Paalsio pradinės mokyklos mokytoja, 1941 m. Sukilimo dalyvė. Palaidota Kaune Petrašiūnų kapinėse.
35. **PRANAS MAŽEIKA**. Knygnešys Vadžgiryje.
36. **IZIDORIUS MICKEVIČIUS**. Knygnešys Vadžgiryje.
37. **EDMUNDAS MOCKUS**. Laivo kapitonas, kelių laivų vadas (flagmanas).
38. **ZIGMAS MORLENCAS** g. 1953 Levadoje Jurbarko r. Dailininkas.
39. **BRONĖ MOZURKAITĖ – NARKEVIČIENĖ** g. 1960 Degimų k.. Kauno KTU docentė, socialinių mokslų daktarė, Kauno KTU gimnazijos mokytoja, ekspertė. Gyvena Kaune.
40. **JUZEFA NUTAUTIENĖ** g. 1940, tautodailininkė.
41. **POVILAS PARNARAUSKAS** g. 1949 m. Vadžgiryje. ŽŪB “Medininkai” vadovas, ilgametis rajono Tarybos narys.
42. **JUSTINAS PILYPONIS** (1907-1947) g. Karkažiškėse, Kaišiadorių r. Gyveno Šimkaičiuose. Kriminalinių romanų Lietuvoje pradininkas (“Kaukolė žalsvam čemonade”, “Kelionė aplink Lietuvą per 80 dienų” (1928 m.), “Maceikų kraujas” (1939 m.), “Vampyras iš Brijači pilies” (1939 m.). Mirė Kėdainiuose. Žmona – ilgametė Vartotojų kooperatyvo vyr. buhalterė. Sūnus Kęstutis gyvena Šiluvoje.
43. **VALERIJA PILIPONIENĖ**. Mokytoja, entuziastė. Dirbo Šimkaičiuose. Gyvena Šiluvoje.
44. **JANINA GUDAVIČIŪTĖ – STANKEVIČIENĖ** g. 1967 Šimkaičiuose. Baigė Vilniaus konservatoriją (Muzikos Akademija), muzikologė. Dirba Vilniaus Teatro, muzikos ir kino muziejaus direktoriaus pavaduotoja. Išleido “Paroda iš teatro, muzikos ir kino muziejaus rinkinių XIX a. – XX a. I pusė”, 2000 m. Gyvena Vilniuje.
45. **KRESCENCIJUS STOŠKUS** g. 1938-10-09 Vadžgiryje. Filosofas. Docentas. Profesoriauja Vilniaus universitete.
46. **LIUDVIKAS SEMAŠKA** (1925-06-21 – 1996) g. Žaiginio parap., Raseinių r. Baigė Raseinių gimnaziją. 1948 m. išventintas į kunigus, Kožimo ir Intos lagerių tremtinys,

Jurbarko rajono Sąjūdžio organizatorius, ištikimas žmonių ir Tėvynės tarnas. Paskutiniaisiais metais dirbo Juodaičių, Vadžgirio, Stakių, Šimkaičių parapijose. Palaidotas Žaiginio parapijos bažnyčios šventoriuje.

47. **VYTAUTAS STEPONAITIS**. Knygos „Rezistencija Pietų Žemaitijoje“ autorius.
48. **PETRAS SIRTAUTAS** g. 1923. mokytojas, veteranas, aktyvistas.
49. **JADVYGA STASIŪNAITIENĖ** g. 1935. Šimkaičių vidurinės mokyklos direktorė, veteranė, aktyvistė.
50. **VIKTORAS ŠAUKLYS**. Kunigas – klebonas – jubilias.
51. **VYTAUTAS ŠAUKLYS** g. Medininkų kaime. Žymus esperantininkas, poliglotas.
52. **AUGUSTINAS ŠIMKUS** g. 1887-12-10 Girkalnio k. Raseinių r. Mirė 1978-04-07 Vadžgiryje. Čia ir palaidotas. Teologijos mokslų daktaras. Mokėjo 8 svetimas kalbas. Klebonavo Vadžgirio parapijoje apie 20 metų. Turėjo nuosavą didelę biblioteką (labai vertingą).
53. **VLADAS SIMANAVIČIUS** g. 1923-1993. muzikos mokytojas, aktyvistas, garsus chorvedys, „Mituvos“ choro respublikinis laureatas.
54. **VINCAS ŠIMULIS** g. 1988-07-31 Daukšių k. Jurbarko r. Mirė 1978-08-27 Vadžgiryje, čia ir palaidotas. Laisvamanis. Įsteigęs laisvamanių kapines Vadžgiryje. Labai šviesios atminties žmogus.
55. **ANTANAS STOŠKUS** g. 1893-03-13, ilgaamžis (filosofo Krescencijaus Stoškaus tėvas). Mirė 2001 m.
56. **JONAS ŠVEDAS**. Knygnešys, lietuviškų dainų rinkėjas Vadžgiryje.
57. **VYTAUTAS ŠULSKIS**. Mokytojas lituanistas, knygos apie mokytoją Z. Masaitę „Mūsų Paalsys“ sudarytojas, poetas. Gyvena Ariogaloje.
58. **ALFREDAS TYTMONAS** g. 1937 m. Šimkaičiuose. Baigė Vadžgirio vidurinę mokyklą. Filosofijos mokslų daktaras. Iki savo mirties 1998 m. rudens buvo Klaipėdos universiteto docentas.
59. **STASYS VALIULIS**. Gydytojas, aktyvistas kultūros srityje.
60. **JONAS ZENONAS VALUCKAS** g. 1938-1996. Tautodailininkas.
61. **EUGENIJUS VOLOTKA** g. 1938-02-13 Vadžgiryje, gyveno ir mokėsi Šimkaičiuose. Baigė Vilniaus universitetą, lietuvių kalbos fakultetą. Išleido knygas: „Urvinis žmogus“, „Balta varna“ ir „Šventasis melas“.
62. **ADOLFAS POVILAS ZAMALAITIS** g. 1942 Antanavos k. Baigė Vilniaus universitete teisę ir KKI. Advokatas.
63. **JONAS ŽEMAITIS**. Kęstučio apygardos vadas LLKS Prezidiumo pirmininkas bei Ginkluotųjų pajėgų vyriausias vadas.

BENAS FAINŠTEINAS

Benas Fainšteinas gimė 1947 m. Šimkaičių k. Jurbarko r. pagyvenusio Lietuvos savanorio G. Fainšteino ir jaunos ūkininkaitės Vl. Totilaitės šeimoje. Baigė vidurinę mokyklą, tarnavo kariuomenėje, vedė Z. Urbonavičiūtę, užaugino du sūnus.

Daile susidomėjo būdamas 28 m. Savistoviai studijavo meno istoriją, tapybos techniką ir dažų sluoksnio technologiją. Tapė gamtoje, rengė parodas. 20 metų prireikė atrasti savo keliui, galutinai atsiribojant nuo banalaus natūralizmo.

1994-96 m. nauja koncepcija ir technika paremti darbai (nau-hau) buvo eksponuoti personalinėse Beno parodose Kauno Dramos teatre, Menininkų namuose, Filharmonijoje, M.K. Čiurlionio muziejaus paveikslų galerijoje, Vilniuje L.D.S. Taikomosios dailės, „Drigo ratų“ galerijose, bei daugelyje kitų parodų. Greitai ėmęs garsėti kaip vienas originaliausių tapytojų. Jo darbai ir idėjos kopijuojamos, rinka tvindoma kompiliacijomis.

Beno rūpesčiai įvairūs. Domisi poezija, literatūra (išleido nedidelę knygą), studijuoja senovines kultūras ir civilizacijas, ieško paralelių ir sąsajų su dabartimi. Tobulina naująją techniką, gilinasi į filosofinį temos sprendimą ir jo pateikimą tapybinėmis formomis. Daug dirba. Ruošiasi parodoms užsienyje.

1997 metų lapkričio 22 dieną Jurbarko kultūros namų parodos salėje vyko Beno Fainšteino tapybos paroda 50-ųjų gimimo metinių proga. Kraštotyros būrelio nariai: Inesa Klimaitytė, Jurga Milerytė, Sandra Dovidaitytė, Erika Jakutytė, Rasa Valuckytė, Inga Birgiolaitė ir būrelio vadovė Eugenija Klimaitienė aplankė šią parodą.

Parodoje buvo eksponuojami geriausi darbai:

1. „Buvo. Nėra. Nebuvo“. (1996)
2. „Murzos trofija“ (1996)
3. „Europos pagrobimas“ (1996)
4. „Skrajojantis Olandas“ (1996)
5. „Kas yra Tiesa?“ (1995)
6. „Post actum“ (1996)
7. „Pusryčiai ant žolės“ (1996)
8. „Žaidimas kamuoliais“ (1996)
9. „Indoeuropietiškas Maksimalizmas“ (1995)
10. „Trys kaimo intelektualai šiaudinėmis skrybėlėmis“ (1995)
11. „Imperija“ (1995)
12. „Troškimas pakilti“ (1996)
13. „Melancholija“ (1997)
14. „Džonatanas Livingstonas žuvėdra“ (1995)
15. „Lietuvos valstybingumo ir meno ištakos“ (1994)
16. „Edeno soduose“ (1994)
17. „Šagrenės oda“ (1994)
18. „Nojaus arka“ (1997)
19. „Preliudija, Būties geismas“ (1994)
20. „Pažinimo medis“ (1995)
21. „Aktas su harpijomis“ (1994)
22. „Aktas“ (1994)
23. „Ra“ (1996)

BENO FAINŠTEINO KŪRINIAI

Tai bandymas mąstyti apie dvilybę žmogaus prigimtį, iliuzijų pasaulį, ieškant savo šaknų, troškimų ištakų. Tai – įvaizdžių poezija.

Darbai kalbantys ir turintys ką pasakyti. Tik pasirodę jie jau daro įtaką aplinkiniams. Negalima pro juos praeiti nepastebėjus, ar likti abejingam.

Persipinančios spalvos susintetina gaivališkumo, protesto, aistros nuotaikas. Nekonkretūs, neapibrėžtų kontūrų vaizdiniai perteikia sąmoninio, iliuzinio pojūčio išpūdį. Autorius savo kūriniuose žaisdamas spalvomis, jų gausa ir sodra, iškelia laisvos, gaivališkos meilės idėją. Gėlės, neįprastų formų paukščiai, didžiulis kiekis puošybos elementų – tai naujas dailininko požiūris į tapybos formas. Jas perkurdamas išgauna ypač savitą, nepakartojamą vaizdinį, pavojingą artėjimą prie nuodėmės suvokimo ir neišvengiamo atpildo už ją.

JUZEFA BRUŽIENĖ

Gimė 1940 m. Klaipėdos rajone Veviržėnų kaime, gražiame, miškais ir kalneliais apsuptame Žemaitijos kampelyje. Užaugo girios glūdumoje, gražioje, šiaudiniu stogu bakūžėje. Baigė Vilniaus Tallat-Kelpšos muzikos technikumą, kuriame įgijo chorvedžio specialybę. Gyvenimo dalį praleido dirbdama kultūros namuose.

Iš vaikystės domėjosi piešimu. Dirbdama su vaikais, režisuodavo pasakas (tai jos hobi), pati piešė dekoracijas, kūrė eskizus rūbams, pati juos siuvo.

Mezgimu susidomėjo apie 1967 metus. Mėgsta siuvinėti.

Juzefa studijavo ir Maskvos liaudies universitete tapybą, tapo tautodailininke. Tapyba patraukė turbūt todėl, kad labai daug laiko su vaikais praleisdavo gamtoje. Stebint gamtą turbūt paveikė natūralus ir lengvas jos grožis. Mėgstamiausios jos gėlės – laukų.

Nuo 1980 metų dalyvauja įvairiose parodose. Personalinės kūrybos parodos buvo surengtos Lietuvoje, Lenkijoje, Vokietijoje.

Dabar gyvena Tauragės rajone, Mažonių gyvenvietėje, arti miesto. Patinka keliauti. Atostogas praleidžia keliaudama, gyvendama palapinėje, grožėdamasi gamta, pirmaisiais tekančiais saulės spinduliais, rytiniu paukščių čiulbėjimu... Darbų autorė sako: “Džiaugiuosi ir esu laiminga, kad gyvenimas man dovanojo truputį daugiau, todėl grožis ir gėris padeda man gyventi, svajoti, kurti...”

DYKINĖTI NEPRATĘS VYRAS

AUDŽIA KILIMUS

**Tauragės rajono Mažonų kaimo gyventojas Leonas Bružas per tris mėnesius
nuaudė beveik dviejų metrų ilgio kilimą.**

„Per siūlų kamuolius, audinių atraižas negalėjome praeiti, todėl pasiūliau Leonui padaryti kilimą. Jis neprieštaravo, nors nieko panašaus anksčiau nebuvo daręs“, - pasakojo tautodailininkė Juzefa Bružienė.

L. Bružas prisipažino kilimą kūręs tik todėl, kad ilgais vakarais nenorėjo dykas sėdėti ir žioplinėti: „Reikia nuolatinės įtampos, kad neprisigalvotum nesąmonių, nepradėtum be saiko gerti. Dabar kaime tai dažnam atsitinka. Tokią įtampą palaiko darbas. Būdavo dienų, kai prie kilimo prasėdėdavau po dvylika ir daugiau valandų. Tačiau paskui kelias dienas į jį net pažiūrėti negalėjau“.

Ryškiaspalviam kilimui buvo sunaudota apie šešis kilogramus sintetinių siūlų. L. Bružas pasigamino skietus, iš vielos išsilankstė šeivas.

Kol kas Bružai nežino, kaip reikėtų kilimą pavadinti. Juzefa savo vyro kūrinyje išvelgia lietu.

L. Bružas pažadėjo, kad kitą žiemą taip pat riš kilimą. Jo žmona pridūrė: „Du kilimus. Reikia triptiko“. Tekstilės triptiką L. Bružas pažadėjo sukurti savo žmonos kūrybos dvidešimtmečiui, kurį ji švęs kitų metų vasarį.

Iš Šimkaičių miestelio istorijos

(Pasakoja Šimkaičių pagrindinės mokyklos istorijos mokytojas Jonas Mileris)

Kalbininkai kildina miestelio pavadinimą nuo pavardės Šimkus. “Šimkai gyvena čia”.

Kaimas virto miesteliu, kai caro vyriausybė nutiesė Raseinių – Šilinės kelią. Šimkaičiuose įkurta pašto arklių keitimo stotis su smukle (dabar Jono Bakučio namas, kuris jau keli metai, kai perstatytas).

Rašytiniuose šaltiniuose Šimkaičiai minimi 1867 m., minint mokyklos įkūrimą.

Įkūrus mokyklą ir pašto stotį (pusiaukelė tarp Raseinių ir Šilinės), Šimkaičiai tampa valsčiaus centru. Į miestelį atsikelia žydai. Smetonos laikais čia veikia 5 žydų krautuvės, 2 malūnai (vienas žydų).

Mokykloje dėstoma rusų kalba. Mokiniai rašo ir vartoja “graždanką”. Mokytojai rusai.

Valsčiaus vyrai imami į caro kariuomenę 25 m. į rekrūtus.

Caro laikais miestelis priklauso Vadžgirio parapijai.

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę atsiranda kapinės su koplytėle. 1932 m. pašventinama bažnyčia. Fundatorius – Vidgirio kaimo ūkininkas Šiaulys.

Miestelis auga lėtai. Veikia 2 malūnai (Skužinsko malūnas su lentpjūve ir žydų), 6 parduotuvės (5 žydų ir viena lietuvių Butkaus), vilnų karšykla, kalvė.

Mokykla – kultūros centras. Prie bažnyčios veikia choras ir dramos būrelis. Statomi spektakliai, ruošiami koncertai. Miestelyje pastatoma daržinės tipo kultūros namai.

Iš Smetonos laikų mokytojų išliko mokytojo SABO vardas. Miestelyje veikia aktyviai jaunaliuvių, šaulių, ateitininkų ir kitos organizacijos.

Prasidėjus karui, imta “likviduoti” žydus. Beveik visi Šimkaičių žydai sušaudomi Žuveliškės kaime prie Kalnųjų. Tik Berkiui ir Giršai Fainšteinams pavyksta išsigelbėti. Juos slepia Totilai prie Stakių.

Karo metu veikia valsčiaus policininkas Liabutis.

Po karo valsčiaus saugumo ir milicijos būstinė su sribynu – Skužinsko name, Pr. Janušaičio name – rusų garnizonas (apie 80 kareivių).